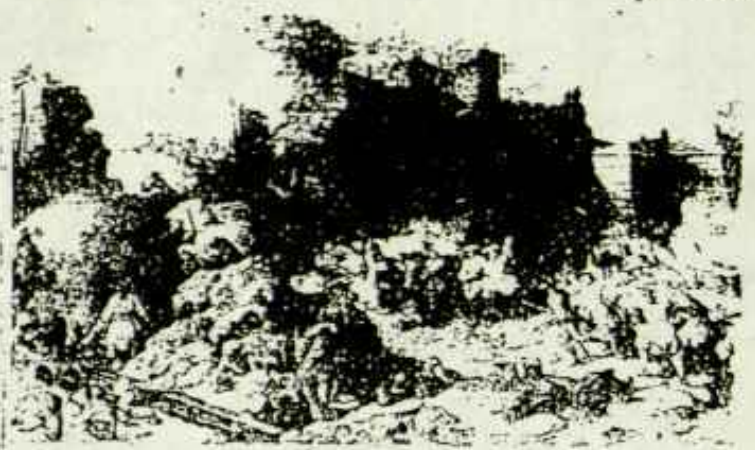

VEU DE L'EXILI

CATALÀ

I REPUBLICÀ

UBB
CEDOC

Nº 40 11 de setembre de 1988

L'Assalt de Barcelona l'11 de setembre de 1714
(D'un dibuix de J. Rigau)

11 de setembre
Diada nacional de Catalunya
Quan s'ha perdut la batalla, és el combat el que compta.
Les nacions es forgen, històricament, en els combats.

El poble català reivindica la data de la pèrdua de la sobirania catalana - l'11 de setembre de 1714 - com diada nacional. Avui dia totes les tendències polítiques catalanes convergeixen vers la recuperació de la independència.

6 d'octubre de 1934

El govern català de Lluís Companys participa en el moviment d'insurrecció del proletariat asturià i de les esquerres republicanes espanyoles en defensa de la República. Lluís Companys proclama a Barcelona l'Estat català dins de la República Federal espanyola.

El CADCI és bombardejat per la tropa a les ordres del govern de Madrid : hi moren els patriotes catalans Jaume Compte, Manuel González Alba i Amadeu Bardina.

Picasso : esbós del "Guernica": detall

Per no ser republicans....

Per a nosaltres, els exiliats de la nostra guerra, és enfurismador veure com molts compatriotes nostres, ara, en aquesta "democràcia espanyola" de la que es planyen, per no estar amb nosaltres, amb els republicans, malmenen la nostra història.

Si diuen, amb tota la raó, que el franquisme, amb l'arrel del falangisme espanyolista, va fer la guerra al nostre poble, al poble republicà, per destruir-hi la catalanitat, parlen de l'exèrcit de Franco com d'un "exèrcit espanyol", oblidant que el nostre exèrcit - exèrcit popular - era el de la República.

Per no ser ara republicans, volen també fer-nos creure que han "oblidat" que la proclamació de la República catalana, un 14 d'abril, va ser un acte de restabliment de la sobirania del poble català i que aquest acte va ser tan important que Catalunya va ser el fonament mateix de la República espanyola.

L'exèrcit de Franco, dit "los nacionales", era un exèrcit heterogeni del feixisme internacional, i va atacar, no sols Catalunya, sinó tots els territoris de la República.

A Catalunya, avui dia, li resta aquesta seqüela del règim que la va oprimir : el no-republicanisme. Aquest "oblit" del seu passat emancipador, li impedeix la victòria damunt del seu esclavatge.

El "Mil.lenari" de Catalunya

El senyor Miquel Giralt Fernández, batlle de La Vajol (Alt Empordà), ens escriu :

"... Adjunto dibuix alegòric de la celebració del Mil·lenari de la independència política de Catalunya. El que hauria pogut ser un any reivindicatiu de la nostra sobirania s'ha convertit en una sèrie de festeigs inaugurats i presidits pel monarca hereu imposat pel dictador. D'aquesta manera i amb el consentiment d'en Pujol, aixafant una vegada més la República i Catalunya, en lloc de caminar envers el camí de la recuperació d'unes institucions sobiranes de la nostra Nació, anem retrocedint cada vegada més..."

Ja tenim "rei"!

Poble de Catalunya, que les campanes ho anunciïn, ja tenim "rei"! Un "rei" molt nostre, que no pot ser-ho més, de nissaga que no pot ser més catalana, el propi descendent del comte Borrell II, que en 988 "va fer nèixer Catalunya".

Ho ha dit, molt "oficialment" el propi Honorable President del Parlament de Catalunya, el senyor Miquel Coll i Alentorn, en aquest mes de maig, en l'acte dedicat al Mil·lenari de Catalunya, quan, adreçant-se a "Juan Carlos I", li digué : "... durant el govern del vostre il·lustre i heroic antecessor, el nostre comte Borrell II..."

No ho sabien, els catalans que un 14 d'abril ajudaren a foragitar el seu avi Alfons XIII de borbó, que, si no ens equivoquem, era descendent de Felip V, tan estimat dels catalans, que era nebot de Lluís XV, rei de França.

Com "vassallatge", n'és un! Catalans turiferaris, per justificar políticament una submissió als "espanyols" - que no en demanen tant - volen fer-la compatible amb la defensa de la catalanitat. Han descobert "un miracle històric".

Catalans, ja tenim "rei"!

"Els grans absents"

Copiem d'un text d'Emili Valls Puig :

"... quines poden ser les causes que fan possible, avui encara, omissions que mutilen la integritat de les lletres catalanes contemporànies.

Els grans absents - figures de l'exili - com han estat, entre altres, Alfons Maseras, escriptor i poeta que honora Catalunya i que morí a l'exili en una solitud i abandó absolut; Ambrosi Carrion, poeta i autor teatral de gran abast i que també morí exiliat a França;

Serra Hunter, filòsof que deixà una obra important i que morí a Mèxic; Diego Ruiz, metge, pedagog, filòsof, erudit del Renaixement italià i crític de valor ineatimable, morí a Tolosa; Josep Fontbernat, "home d'acció" cultural catalana infatigable, que dorm en el cementiri d'Andorra la Vella; Mossèn Llorenç de Lleida, cristià exemplar, musicòleg prestigiós i escriptor, autor de "L'Església contra la República", enterrat a Labastide (Tarn i Garonne); Lluís Capdevila, "Forjador de pobles" i "Voltaire català", segons el seu amic Diego Ruiz, podriem preguntar-nos què pot justificar que avui Catalunya els mantingui allunyats de l'actualitat.

D'aquestes personalitats esmentades, una de les obres més considerables que, en mans d'editors i responsables de la cultura catalana d'avui ja hauria d'haver estat publicada, és la de l'escriptor Lluís Capdevila, mort també en el seu redós d'exili a Andorra l'any 1980.

..... "

Vocació

El compatriota senyor Francesc Bonell, del Guinardó (Barcelona) ha vist amb el seu telescopi - i fotografiat - el planeta Mars.

Ens precisa que "la llunyària és de més de 392 milions de kms". El nostre amic aspira a muntar un Observatori Amateur per Catalunya.

Nosaltres recordarem l'antiga vocació de Barcelona i de Catalunya per l'Astronomia popular i per la seva vulgarització.

Recordarem l'il·lustre astrònom català en Josep Comas i Solà, vulgaritzador de l'Astronomia i militant de la vocació popular. Escrivia bons articles a "La Vanguardia" en els anys 28-36 i era descobridor d'un petit planeta, "Barcelona". Quan els esdeveniments de 36-39, als que no va sobreviure, va ésser un ciutadà i savi antifeixista.

Mars

Es pot contemplar-ne la típica tormenta de pols.
(Els tres punts negres són espurrielles de pols de pluja caiguda sobre l'objectiu del telescopi).

"Ja soc aquí"

Es el crit que va llençar en Josep Tarradellas, el nostre President de la Generalitat de Catalunya republicana, el nostre representant a l'exili, quan, abandonant oficialment el seu republicanisme, mort Franco, després d'haver rebut "la benedicció" de Juan Carlos, anomenat "rei d'Espanya", s'adreçà a una multitud de milió i mig de catalans el 23 d'octubre de 1977. Va ser president d'una nova Generalitat, "recuperada" digueren, institució de la nova monarquia.

Va mostrar "seny i compromís", qualitats que diuen catalanes. Es que, històricament, va ser un "capitulador" com Petain a França? Si Petain va capitular de la pàtria, Tarradellas va capitular, almenys, del seu republicanisme, encara que digué ser sempre "república". La farsa monàrquica va fer d'ell "un marquès".

De fet va deixar-nos, als republicans catalans, seguir el nostre destí, per servir ell, el conformisme dels catalans que, mort Franco, no volien trasbalsar el curs de la història del franquisme.

Els grans homes aprofiten "el vent de la història" quan es desferma sobre ells i el seu poble. Potser en aquell any 1977 el vent

de la història" no existí per el poble català.

Josep Tarradellas morí el 10 de juny de 1988 a Barcelona.

Tarradellas, oblidat

Hem llegit a "Le Monde" del 31 de maig un comentari del periodista Thierry Maliniak sobre el resultat de les eleccions recents al Parlament de Catalunya. S'hi presenta Jordi Pujol, vencedor, com representant d'un catalanisme, si bé "moderat", sempre "ferm". La catalanitat de Pujol preval als ulls de la societat catalana.

Però un detall ens ha sorprès, i és que fent la biografia-elogi de Jordi Pujol, sembla veure-hi el sol president. El periodista "oblida" senzillament l'altre president, el primer de la "nova" Generalitat.

Per què és "oblidat" Josep Tarradellas? Deu ser perquè l'electorat català, ell sobretot, l'ha "oblidat". Per què? Direm la nostra:

Josep Tarradellas ha estat President d'una institució republicana en la guerra i en l'exili.

Reivindicació

L'"Associació Catalana d'ex exiliats polítics" de Barcelona ha adreçat el 6 de juliol a la Secretaria del govern de Madrid la següent reivindicació:

"... desitjant esborrar dignament la taca negra que pesa en la història d'Espanya, quan es vol desconèixer la vida i la tragèdia dels defensors de la Llibertat, Democràcia i Justícia Social, injustament llençats a l'exili durant dècades..."

... li exposem els següents punts reivindicatius:

- 1er. Que els anys d'exili siguin tinguts en compte pels beneficis de Seguretat social i per la jubilació.
- 2on. Compensar o indemnitzar els anys d'exili per cobrir almenys parcialment el que se'ns va sustreure.
- 3er. Una pensió per poder subsistir decentment, tenint en compte que som persones d'edat avançada.
- 4rt. Si possible atorgar-nos una vivenda on aixoplugar-nos els pocs anys que ens resten per viure, ja que en emprendre l'exili vàrem perdre tot el que ens pertanyia, que passàrem la frontera amb manta i farcell per ésser llençats en camps de concentració.

No és molt demanarpels qui ho donaren tot per una societat més justa i avui dia història vivent d'Espanya.

GLÒRIA ALS NOSTRES MORTS! "

Sí, l'exili republicà va ser l'expressió històrica d'un poble que, captiu a dins, a fora ho havia perdut tot, tot "menys l'honor" de defensors d'una causa justa.

Ara, a dins som una "veu no percebuda", oblidada. La història no ha reintegrat l'exili de la nostra guerra, la història no ha retrobat la normal continuïtat, no ha esborrat "la taca negra", desconeix "la vida i la tragèdia dels defensors de la Llibertat", de les llibertats republicanes.

Llegim a la premsa francesa el 4 de juliol:

"La comissió consultativa dels drets de l'home condemna les modalitats de l'expulsió en urgència absoluta".

"... una mesura d'expulsió (deu) ésser acompanyada d'una assignació a residència."

"... cap text internacional o nacional no comporta per els refugiatats una obligació de reserva o neutralitat política."

"... cap excepció no pot ésser tolerada al principi de no-rebutjar, l'comprés a la frontera, d'un demandant: d'asil cap el seu país d'origen o cap un país on seria amenaçat."

Els governants del post-franquisme, que aspiren a ésser "europeus", és que són capaços de comprendre els principis de l'asil polític?

Semblances : Pinochet i Franco

Pinochet, el militar dictador de Xile, el militar que realitzà el cop de l'11 de setembre de 1973, assassinant el president Salvador Allende, es prepara a ser "plebiscitat". Ja fa mesos que està en "campanya electoral". Ja se sap que el "plebiscit" és un arma sovint utilitzada per les dictadures. Franco no la va emprar i a la seva mort, per sortir de la situació insuportable en que es trobava el país, les "cancelleries" varen aplicar el pla preparat per Franco mateix, de restabliment de la monarquia borbònica. I Franco guanyà una batalla més contra el republicanisme : els homes dels partits de la República, veient una "porta oberta" a una "sortida democràtica", s'hi enfonsaren, hi adheriren i fins ocuparen l'espai polític ofert "graciosament". Abandonant llur republicanisme, perderen, si es pot dir, llur "ànima". Com s'ha dit, si Franco va ser rebutjat pel poble, aquest "no el va matar". Si la amenaça militar, pròpia al franquisme, restà present, molt present en els anys següents, si hi hagué un "23 de febrer", el temps passà i el perill militar es va fer oblidar. Tothom creu que Juan Carlos, l'anomenat "rei", és la cuirassa que preserva la societat civil.

El món sencer estigué molt satisfet d'aquesta "sortida democràtica" que evità una temuda revolució popular i l'"exemple espanyol", amb la "jove democràcia" va ser pres com model per sortir sense dany de situacions de dictadura.

Sembla que Pinochet, trobant-se en dificultat, es prepara a seguir un camí semblant. Llegim que ara - estem en el mes de juny - ja ha aconseguit un èxit tàctic sobre "les oposicions" quan aquestes han entrat en el seu joc aconsellant els xilens a inscriure's a les llistes electorals.

Hi haurà a Xile, com a Espanya, un "joc de la transició"? Qui succeirà a Pinochet? Ell mateix? Un "civil"?

A Xile un oposant ha pogut dir, a la TV : "L'obra del govern Allende no estava acabada". No podriem aplicar la frase al nostre cas? : "L'obra de la República resta inacabada".

Si a Santiago una cantant en el carrer "plorava els desapareguts, els afusellats, els oblidats i cridava que demà seria l'esperança", què no podem dir nosaltres, els republicans? Quina és la nostra esperança per demà?

Hi ha a Xile, com a Espanya, un "crim històric" : serà "esborrat" o bé la història farà justícia.

BONES PÀGINES

Continuació de les "Memories d'un català parisenc". V.E. - XV.

... pels altres surveillants., portava leggins, una boina i un coll de cel.luloide, d'aquí el seu nom.

Aquesta gent eren encofurnats, que havien acceptat aquesta ocupació per no anar al front, i hi continuaven després de la desfeta del Juny de 1940. Cal dir que les targes d'alimentació eren dipositades i gestionades per aquesta colla de quatre, a llur profit. Es podia dir "surveillants" però si els mots tenen una significació cal municipal desafortunats. Cadesu hi tenia una llitera amb el fabricador. hi havia llits superposats. Jo estava amb el meu germà però treballava com els altres, es a dir anava a la "collina". Per comparació amb Gemenos, hi havia menys de treball a la dinàmica i principalment pala i el pic. El que feia el treball més penos era principalment que s'hi treballava més, i a més la llargària del trajecte. En efecte calia anar a peu des de l'escorxador fins més enllà de les lectures, cap a La Cadiera, sigui uns 6 a 8 kms d'anada i altre tant de tornada, amb un ranxo insuficient en qualitat i en quantitat. Cuello Duro i el Argentino ens vigilaven, però els tenien bicicletes. A mida que el bosc era tallat, calia anar més i més lluny. Es tallava solament la part del bosc cremada pels incendis.

Com que he parlat del trajecte, cal que mencionï ara un d'aquests petits detalls que semblen avui dia increïbles. Sortiem el matí després d'haver pres l'alguia calenta negra que en deien cafè. Durant la caminada es manifestaven doncs les ganes d'urinar. Però l'estat de debilitat era tan gran, que el que s'aturava no podia tornar a retrobar els altres que continuaven caminant mecànicament com uns automates. Així és que quasi tots nosaltres urinàvem caminant, al costat de la carretera, però sempre amb els altres, per no perdre la cadència del grup.

Un dia vaig veure l'Argentino, a l'hora del ranxo del migdia, doncs quan estàvem tots junts, que donava un parell de fortes bufetes a un jove dient-li "Je sais que tu as dit du mal de la France". Estava fora de si. Per a mi era molt humil·lant d'aquest jove sobre França que no mereixien un tal càstig. Això m'ha mostrat una cosa important, és a dir, que el nostre grup estava en estat de "chivatos" i per controlar el nostre cap d'equip espanyol, que feia diligència davant els "surveillants".

Però el G.I.E. no s'ocupava solament de la "collina". De fet, funcionava com un dipòsit de mà d'obra on venien a pescar, pagant, tots els pagesos i empresaris dels voltants. Es així que vaig haver de treballar durant una petita temporada en una pedrera. Uns espanyols treien els rocs dels costats de la pedrera i carregaven i empenyien les vagonetes cap a la gola del trencapeces. Allí les vagonetes eren volcades i els rocs trosejats. A sota del trencapeces un tambor giratori tamisava i triava la grava i la volcava a unes grans tremuges. Els camions venien sota aquestes tremuges i carregaven la grava per dur-la a destinació. Jo havia treballat a empenyer les vagonetes, però un dia em ficaren a dintre de la tremuja. El meu treball consistia a reparar la grava a l'interior de la tremuja per evitar la formació d'un con que podia impedir el treball de donar voltes. Amb una pala i una forca, i cobert completa-ment de pols mineral, aquest treball esdevenia molt penós quan els camions es retardaven i no buidaven la dita tremuja. Per dir-ho altament, jo servia de regulador intermediari entre el trencapeces i els camions. Camions penós, on s'aturava la silicosis, sempre esperant els camions, com s'espera el Mesies.

(Continuarà)

Presentat per :

Agustí Clariana
Joaquim Vinyes

- Lluís
- Dècimes - França